

ride.

enterprise

Levend kunstwerk vergroot de werklust

Vergroenen van de binnenruimte met verticale tuinen heeft positieve invloed op werksfeer en luchtkwaliteit

Bij binnenkomst springt de wildeplantenwand van Enterprise Rent-A-Car in Amsterdam onmiddellijk in het oog. Deze groendecoratie van MOOOZ BV is niet alleen een eyecatcher, maar ook nog eens een gezonde wandbekleding. 'Wetenschappelijk is namelijk aangetoond dat medewerkers door een plantenwand dertig procent efficiënter werken', zegt Ivo de Groot van MOOOZ.

Auteur: Sylvia de Witt

De verticale tuin siert nu twee maanden het kantoor van Enterprise Rent-A-Car aan de Harry Banninckstraat en menig voorbijganger is al naar binnen gelopen om ernaar te kijken. Deze wand is op maat gemaakt door MOOOZ BV, een expert op het gebied van geveltuinen en mosdaken. Dit bedrijf kan elke binnenruimte vergroenen door middel van een speciaal ontworpen indoor-systeem. Deze groenwanden of verticale tuinen zijn zeer flexibel, nemen weinig ruimte in en kunnen op maat worden gemaakt.

Planten in kleine zakjes op matten

'We zijn aannemer in gevelgroen, zowel binnen als buiten', vertelt eigenaar Ivo de Groot. 'Ons Indoor Green Wall-systeem is een compact systeem dat voorzien kan worden van allerlei plantensoorten, zoals luchtzuiverende planten of subtropische beplanting, maar ook kruiden en groenten behoren tot de mogelijkheden. De groene wand is volledig zelfvoorzienend. Een watertank op de grond kan eenvoudig met een gieter worden gevuld, of indirect worden aangesloten op een waterleiding voorzien van een computergestuurd irrigatiesysteem, dat ervoor zorgt dat elke plant voldoende water krijgt.' Industriel ontwerper Casper Conradi studeerde af bij MOOOZ en is daar na zijn studie blijven plakken. Hij legt uit hoe de planten op de wand zijn bevestigd.

'Bij deze plantenwand, die 3,80 bij 3,60 meter groot is, zijn de planten in kleine zakjes bevestigd op vier matten die naast elkaar zijn aangebracht. De matten laten we op maat maken en worden dan bevestigd tegen weer- en waterbestendig plaatmateriaal. Dan is het gewoon een kwestie van alle zakjes vullen met speciaal substraat en vervolgens worden de planten aangebracht.' Begonnen wordt met een houten regelwerk op de muur, een paar centimeter van de muur af wegens vochtdoorslag naar achteren, zodat je geen betonrot en dergelijke krijgt. Daarop wordt plaatmateriaal bevestigd; je krijgt dan als het ware een compleet 'muurtje', enkele centimeters voor de bouwkundige wand. Op de voorzetwand, die zo'n vier centimeter van de muur af staat, worden de zakken voor de planten geniet. De totale breedte van de gehele wand is slechts zeven centimeter.

Ivo de Groot: 'Dit is een heel uniek en compact systeem. Andere systemen zijn namelijk vrij diep, waardoor dit soort wanden wel zo'n dertig centimeter naar voren kan komen en dat is natuurlijk jammer van de ruimte.'

Dertig procent efficiënter werken

De plantenwand is niet alleen een lust voor het oog: verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat planten een positieve invloed hebben op de luchtkwaliteit en op het binnencomfort. Planten reduceren het CO₂-gehalte en ook de concentratie vluchtige organische stoffen en fijnstof. Sowieso is aangetoond dat natuurlijke elementen als planten bijdragen aan het verminderen van zowel psychologische als fysieke klachten.

Ivo de Groot: 'Het is wetenschappelijk aangetoond dat door een plantenwand medewerkers dertig procent efficiënter werken. Hiermee investeer je eigenlijk ook in je personeel, dus de wand verdient zich letterlijk terug. Uiteraard heeft de wand ook een groot effect op de luchtkwaliteit en de ruimtelijke beleving.'

Dit beaamt ook Casper Conradi: 'Er is onlangs ook nog een onderzoek geweest naar het effect van planten op de productiviteit. Daaruit kwam naar voren dat mensen zelfs vijftien procent productiever zijn als ze alleen al uitzicht hebben op groen.'

Er is steeds meer vraag naar dit soort wanden. Interieurarchitecte Sheryl Leysner is ervan overtuigd dat dit ook te maken heeft met het feit dat veel bedrijven groener en duurzamer willen zijn. Ook willen ze zich met zo'n wand onderscheiden van anderen. 'Daarbij is zo'n wand heel goed voor de akoestiek. Alles is hier hard, met een betonnen vloer. We hebben weliswaar hier en daar akoestisch materiaal toegepast, maar

deze plantenwand is zeker een van de redenen waarom de akoestiek hier zo goed is.'

Zij maakte weliswaar het ontwerp voor de kantoorruimte, maar Enterprise-eigenaar Thomas Wolters heeft hier ook een grote invloed op gehad.

Sheryl Leysner: 'Sterker nog: de plantenwand was echt zijn idee. Het was duidelijk wat voor stijl hij zocht en hij gaf aan dat hij in elk geval ook zo'n plantenwand in het interieur wilde.'

Collega Mario Busso van Enterprise maakt het vaak mee dat voorbijgangers door het raam kijken en soms naar binnen komen om naar de plantenwand te kijken.

'Dan zeggen ze: "Wauw, dit is toch wel heel mooi en apart."''

Anders dan het gemiddelde autoverhuurbedrijf

De planten krijgen iedere ochtend van vier tot zeven uur automatisch water. Het water loopt dan automatisch van boven naar beneden, zodat er geen druppel wordt verspild. Dit kan ook nog op afstand worden gestuurd, als men dat zou willen.

Achter de wand bevindt zich een technische ruimte, vanwaar leidingen lopen naar een irrigatiesysteem dat langzaam druppelt. Stel dat de stroom tijdelijk uitvalt, waardoor de planten geen water krijgen, dan wordt dit geregistreerd en vervolgens zal er een sms'je naar MOOOZ worden gestuurd. Hierop wordt dan actie ondernomen om schade te voorkomen.

Mario Busso van Enterprise en interieurarchitecte Sheryl Leysner.

Ivo de Groot en Casper Conradi

‘Door zo’n plantenwand investeer je eigenlijk ook in je personeel’

Tevens is er de mogelijkheid om het systeem uit te breiden met extra meetinstrumenten, zoals een temperatuur- en vochtsensor.

De plantenwand is bedekt met speciaal geselecteerde kamerplanten, want niet iedere plant kan verticaal groeien. De Groot: ‘Twintig tot vijftig soorten kunnen wij in principe gebruiken. We kijken dus eerst goed wat de opdrachtgever wil en daarna kijken we wat mogelijk is. We moesten rekening houden met de lichtval; die is hier binnen toch vrij beperkt. Om de planten van voldoende licht te voorzien, hangen er nu volledig geautomatiseerde lampen boven. Het moest een wilde tuin worden met het liefst zo veel mogelijk kleur, geen stijve bedoening. Geen bloemen; dat lukt niet en verder zijn die heel beperkt aanwezig, want ze bloeien hooguit een paar weken per jaar. Er is gekozen voor verschillende bladvormen met kleuraccenten, voor planten die wild kunnen groeien, maar die je toch in toom kunt houden, zoals: Ficus Pumilia, Philodendron Scandens, Aglaomorpha, Caltha, Didymochlaena, Ctenanthe en Adiantum.

Onderhoudscontract

Bij zo’n wand hoort natuurlijk wel onderhoud. Het is niet zo dat de wand geplaatst wordt en

men er verder geen omkijken meer naar heeft. Vaak wordt gewerkt met een onderhoudscontract. Eén keer per maand komt MOOOZ dan naar de opdrachtgever om onder andere de voeding te controleren, waar nodig te snoeien en het systeem geheel door te lopen.

Ivo de Groot: ‘Als de klant aangeeft dat hij dat niet wil, dan is dat prima, maar dan ligt het risico voor een groot gedeelte bij hem. Er komt namelijk toch heel wat kennis bij kijken. De planten van zo’n wand zijn constant in ontwikkeling; soms moet je snoeien om de groei te bevorderen of om de plant juist wat af te remmen. Ook als er gemeld wordt dat er iets is met het systeem, dan komen wij dat kosteloos fixen. En mocht er per ongeluk een plantje zijn doodgegaan, dan vervangen wij dat ook kosteloos.’

Toen de plantenwand eenmaal naar klantwens was gemaakt, kreeg De Groot ineens te horen dat er ook nog een grote ‘E’ in moest komen, het logo van Enterprise.

‘Zonder blikken of blozen hebben we “ja” gezegd’, zegt Casper Conradi. ‘Maar dat was toch nog wel een uitdaging. In die matten, die zijn gestikt volgens een bepaald systeem, kun je namelijk niet zomaar een gat maken. Toen moesten we bedenken wat wel kon en wat niet. Het logo zit nu voor de planten en de plantjes die erachter zitten, krijgen minder licht en hebben dus wat meer zorg nodig. Maar ze groeien naar het licht toe, dus dat komt wel goed.’

Een gemiddeld autoverhuurbedrijf heeft een saai wand

Naast de plantenwand ziet de kantoorruimte er verder ook erg groen uit. Zo is er een grote Kermit-de-kikker-achtige groene wand en staat er een enorme robuuste houten tafel in het midden. De aanblik is totaal anders dan die van het gemiddelde autoverhuurbedrijf. Het kan niet anders of Enterprise verhuurt ook ‘groene’ auto’s?

Mario Busso: ‘Een heel groot deel is inderdaad een groene vloot: elektrische auto’s en hybrids, dus dat heeft er zeker wel mee te maken.’ Het kantoor lijkt hoe dan ook niet op een kantoor, eerder op een gezellige werk- annex horecaruimte waar je met je laptop kunt plaatsnemen aan de grote tafel en kunt genieten van een lekkere cappuccino.

‘Dat is ook waarom Enterprise mij heeft gekozen als interieurarchitecte’, vertelt Sheryl Leysner lachend, ‘want ik doe ook veel hospitality-projecten. Een kantoor laten inrichten doe je als bedrijf maar één keer in de zoveel tijd en de gedachte achter dit interieur is: kom maar binnen, wij zijn leuk, hier is het warm en gezellig. Aan de buitenkant zie je dus niet echt wat voor bedrijf Enterprise nu eigenlijk is en dat is bewust zo gedaan. Bij een gemiddeld autoverhuurbedrijf stel je je een saai wand voor, een balie ervoor in de kleur van de huisstijl met het logo erop en dat is het dan.’

Ook Mario Busso onderschrijft deze andere visie van Enterprise. ‘Als je bij ons een auto komt huren, heb je het gevoel dat je een huiskamer binnenloopt.’

‘Ik ben overtuigd. Ik zal zo’n plantenwand vast en zeker vaker inzetten in mijn projecten’, besluit Sheryl Leysner.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5039